

UZASADNIENIE

T. S. wniósł o zasądzenie od Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. kwoty 11.953,59 zł tytułem nagrody jubileuszowej oraz kwoty 23.907,18 zł tytułem odprawy emerytalnej wraz z ustawowymi odsetkami od 1 lutego 2015 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazał, że rozwiązał umowę o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia w związku z przejściem na emeryturę. Umowa rozwiązała się 31 stycznia 2015 r., a prawo do nagrody jubileuszowej nabyłby 13 lipca 2015 r. Do pełnych 40 lat pracy brakowało mu 5 miesięcy i 13 dni, a przepisy dopuszczają prawo do wypłaty nagrody jubileuszowej pracownikowi, którego stosunek pracy rozwiązał się w związku z przejściem na emeryturę i któremu zabrakło mniej niż 12 miesięcy do wymaganego stażu jubileuszowego. Podkreślił, że wobec zakończenia stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę przysługuje mu również prawo do odprawy emerytalnej.

W sprawie wydano 20 stycznia 2016 r. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwany Pierwszy Urząd Skarbowy w S., w sprzeciwie od nakazu zapłaty, wniósł o odrzucenie pozwu w całości, powołując się na zmiany ustawy o Służbie Celnej i ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz niektórych innych ustaw z dnia 15 stycznia 2015 r. (Dz. U. z 2015 poz. 211) skutkujące utratą przez pozwanego Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. zdolności sądowej w sprawach z zakresu prawa pracy. Obecnie zdolność taką ma wyłącznie właściwa miejscowo izba skarbową.

Z ostrożności procesowej pozwana wniosła o oddalenie powództwa, argumentując, że T. S. posiada ustalone prawo do emerytury wojskowej i najprawdopodobniej aktualnie pobiera to świadczenie. Świadczenie to pobierał również w czasie trwania stosunku pracy łączącego go z pozwanym. Jednocześnie nie złożył w Wojskowym Biurze Emerytalnym deklaracji dotyczącej chęci pobierania emerytury na zasadach ogólnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Pozwany zaznaczył, że powód nie nabył jeszcze uprawnień do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych, jako że ma 60 lat i nie może wykazać się wymaganą ilością okresów składkowych bez uwzględnienia okresu czynnej służby wojskowej. Z faktem zaprzestania pracy nie wiązały się dla powoda żadne skutki prawne w sferze powszechnego zaopatrzenia emerytalno-rentowego, a powód nie przeszedł na emeryturę związaną z ostatnim zatrudnieniem, lecz jedynie – nie będąc już pracownikiem – powrócił do statusu emeryta wojskowego. Dodatkowo pozwany zaznaczył, że powód wypowiedział umowę o pracę w celu uniknięcia ewentualnej odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Pozwany złożył ponadto wniosek o zasądzenie kosztów procesu.

Na rozprawie w dniu 24 maja 2016 r. z urzędu wezwano do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Izbę Skarbową w S..

Izba Skarbową w S. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania, przywołując argumenty co do bezzasadności żądań pozwu podniesione przez Pierwszego Urząd Skarbowy w S..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. S. w okresie od 19 września 1974 r. do 3 stycznia 1990 r. pełnił służbę wojskową w Wojsku Polskim.

Niesporne

W 1991 r. uzyskał emeryturę wojskową, którą pobiera nieprzerwanie do chwili obecnej.

Niesporne, a ponadto dowód: decyzja o ustaleniu emerytury wojskowej k. 43-44

T. S. był zatrudniony w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w S. w okresie od 1 listopada 1991 r. do 31 stycznia 2015 r.

Niesporne

W październiku 2014 r. naczelnik W. M. poinformował T. S. o zamiarze wszczęcia wobec niego postępowania dyscyplinarnego, jak również wskazał, że rozważa złożenie zawiadomienia do prokuratury w związku z zarzutem naruszenia przez T. S. tajemnicy skarbowej. W dniu 27 października 2014 r. z uwagi na postępowanie wyjaśniające w tej sprawie T. S. złożył pisemny opis sytuacji.

Dowód: przesłuchanie powoda k. 58-59, k. 62-63, zeznania świadka W. M. k. 63-64, protokół przyjęcia skargi k. 25, wyjaśnienia k. 26, notatki służbowe k. 27-28, pismo z dnia 21.11.2014 r. k. 29-30v.

28 października 2014 r. T. S. złożył oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, powołując się na przejście na emeryturę. Umowa rozwiązała się 31 stycznia 2015 r.

Niesporne

T. S., urodzony (...), ukończył wiek 60 lat w 2014 r. Nie składał wniosku o przyznanie prawa do emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych.

Niesporne

Sąd zważył, co następuje:

Merytoryczne rozpoznanie zasadności powództwa musiało zostać poprzedzone ustaleniem legitymacji biernej, a więc statusu pracodawcy. Powód określił stroną pozwaną jako Pierwszy Urząd Skarbowy w S., zaś pozwana wskazywała, że aktualnie pozwanym pracodawcą winna być Izba Skarbowa w S..

W dniu 1 kwietnia 2015 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o Służbie Celnej, ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz niektórych innych ustaw z dnia 15 stycznia 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 211). Zgodnie z art. 5 ust. 7b ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych w brzmieniu obowiązującym od dnia wejścia w życie nowelizacji, w sprawach organizacyjno-finansowych, w tym z zakresu prawa pracy, izba skarbowa wraz z podległymi urzędami skarbowymi stanowi jednostkę organizacyjną, której kierownikiem jest dyrektor izby skarbowej. Z przepisem tym koresponduje norma prawna wyrażona w art. 40 znowelizowanej ustawy, zgodnie z którym prawa i obowiązki wynikające z umów i porozumień zawartych przez naczelników urzędów skarbowych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w sprawach organizacyjno-finansowych, w tym z zakresu prawa pracy, przejmują właściwi miejscowi dyrektorzy izb skarbowych.

Oznacza to, że od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej (co nastąpiło 1 kwietnia 2015 r. - art. 44 tejże ustawy), Pierwszy Urząd Skarbowy utracił zdolność sądową w sprawach z zakresu prawa pracy (w rozumieniu art. 460 § 1 kodeksu postępowania cywilnego) i nie może być stroną pozwaną w sprawie, a zdolność taką ma wyłącznie Izba Skarbowa w S. jako jednostka, która przejęła wszelkie prawa i obowiązki urzędów skarbowych, w szczególności obowiązki wobec pracowników, z którymi ustał stosunek pracy przed 1 kwietnia 2015 r.

W konsekwencji zastosowanie znalazł przepis art. 199 pkt 3 k.p.c., zgodnie z którym sąd odrzuci pozew, jeżeli jedna ze stron nie ma zdolność sądowej, o czym orzeczono w punkcie I odrzucając pozew co do Pierwszego Urzędu Skarbowego w S.. Jednocześnie, uwzględniając brzmienie art. 477 k.p.c., wezwano do udziału w sprawie Izbę Skarbową w S.. Przepis ten upoważnia Sąd do wezwania z urzędu podmiotów, które winny być pozwane jako pracodawca.

Stan faktyczny pozostawał w niniejszej sprawie bezsporny. Strony prezentowały odmienne stanowiska co do spełnienia przesłanki uprawniającej do uzyskania odprawy jubileuszowej i odprawy emerytalnej tj. co do kwestii czy zakończenie stosunku pracy powoda nastąpiło w związku z przejściem na emeryturę.

Zgodnie z brzmieniem art. 92¹ § 1 k.p. pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia. Dodatkowo, w myśl z art. 94 ust.

1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (t.j. Dz. U. 2014 r., poz. 1111 ze zm.), członkowi korpusu służby cywilnej, którego stosunek pracy ustał związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia, a jeżeli członek korpusu służby cywilnej przepracował co najmniej 20 lat w służbie cywilnej, jednorazowa odprawa przysługuje w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia.

Prawo do nagrody jubileuszowej zostało przewidziane w przepisie art. 91 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej. W § 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2009 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej (Dz. U. 211. poz. 1630 ze zm.) przewidziano, że członek korpusu służby cywilnej nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu upływu okresu uprawniającego do tej nagrody albo w dniu wejścia w życie przepisów wprowadzających nagrody jubileuszowe. Jednakże ustawodawca przewidział odstępstwo od powyższej reguły - w § 6 ust. 4 ww. rozporządzenia wskazał, że w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę członkowi korpusu służby cywilnej, któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia ustania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu ustania stosunku pracy.

W odniesieniu do obu dochodzonych należności przesłanką uprawniającą do ich uzyskania jest zakończenie stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę, co w niniejszym stanie faktycznym nie nastąpiło. Powód od 1991 r. jest emerytem wojskowym. Ustawodawca zaś w przytoczonych przepisach przewidział, że odprawa emerytalna jak i nagroda jubileuszowa przysługuje pracownikowi „przechodzącemu na emeryturę”. Warunek ten nie zostaje spełniony, gdy następuje samo zaprzestanie pracy w urzędzie państwowym i z faktem tym nie wiążą się żadne skutki prawne w sferze zaopatrzenia emerytalno-rentowego. W tej kwestii wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 21 maja 1989 r. (III PZP 52/88), w sprawie o analogicznym stanie faktycznym. Sąd ten wskazał, że urzędnik państwowy, były żołnierz zawodowy, z chwilą zaprzestania pracy, nawet po wieloletnim zatrudnieniu w urzędzie państwowym nie nabędzie prawa do odprawy emerytalnej, jeżeli z zakończeniem pracy w urzędzie nie łączy się nabycie świadczeń emerytalno-rentowych. Urzędnik taki bowiem z chwilą zaprzestania pracy nie przechodzi z urzędu państwowego na emeryturę lub rentę inwalidzką, lecz jedynie - nie będąc już pracownikiem - powraca do statusu emeryta lub rencisty wojskowego. W sferze jego uprawnień emerytalno-rentowych nie nastąpi jakakolwiek zmiana wynikająca z zatrudnienia w urzędzie państwowym. Przejście zatem z urzędu państwowego na emeryturę lub rentę oznacza nie tylko zaprzestanie pracy, lecz także nabycie - właśnie z tytułu zatrudnienia w urzędzie państwowym - prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej. Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela ten pogląd, który został potwierdzony także w uchwale SN z 4 czerwca 1991 r. (I PZP 17/91) oraz uchwale z 2 marca 1994 r. (I PZP 4/94). W podobny sposób orzekał Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie o sygn. akt VI Pa 58/12.

Zatem „przejście na emeryturę” oznacza przede wszystkim rozpoczęcie pobierania emerytury w miejsce dotychczas uzyskiwanego wynagrodzenia za pracę, nie zaś tylko zakończenie danego stosunku pracy i kontynuowanie pobierania emerytury przyznanej wiele lat wcześniej. Powód nieprzerwanie, przez cały okres zatrudnienia w urzędzie skarbowym pobierał emeryturę wojskową. Z chwilą zaprzestania pracy w urzędzie nie nabył prawa do odprawy w sytuacji, gdy nadal pobiera przysługujące mu świadczenie z tytułu wojskowej służby zawodowej. Warunek „przejścia na emeryturę” zostałyby spełnione gdyby powód po zakończeniu stosunku pracy rozpoczął pobieranie emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, a o takie świadczenie powód się nie ubiegał, poprzestając na emeryturze wojskowej. Zbędne było omawianie kwestii ewentualnych uprawnień powoda do emerytury z powszechnego systemu, jako że powód się o nią nie ubiegał

Istotna jest również motywacja powoda co do zakończenia stosunku pracy. Powód wprawdzie w treści swojego oświadczenia podał, że rozwiązuje umowę „w związku z przejściem na emeryturę”, jednak wobec faktu, że był i jest emerytem wojskowym mógł samodzielnie i dowolnie określić moment rezygnacji z aktywności zawodowej na rzecz wyłącznie dotychczas otrzymywanej emerytury. Jego „przejście na emeryturę” nie było związane z osiągnięciem ustawowo określonych wymagań takich jak wiek, czy staż pracy. Podkreślenia wymaga, że intencją powoda nie

było uzyskanie świadczeń emerytalnych i zakończenie stosunku pracy z uwagi na nabycie uprawnień do takiego świadczenia, lecz chęć uniknięcia ewentualnego postępowania dyscyplinarnego. Taka motywacja wynika z zeznań W. M.. Niespornie co do osoby powoda toczyło się postępowanie wyjaśniające, a powód został uprzedzony, że konsekwencje mogą być poważniejsze. Sam powód, pomimo przekonania o braku podstaw do postawienia mu zarzutu naruszenia tajemnicy skarbowej, wolał zakończyć stosunek pracy następnego dnia po złożeniu pisemnych wyjaśnień w związku z postawionymi mu zarzutami, niż oczekiwać na wyjaśnienie sytuacji przez pracodawcę. Umowne „przejście na emeryturę” było więc jedynie swoistym pretekstem do odejścia z miejsca pracy w momencie, kiedy sytuacja zrobiła się dla powoda trudna. To także wyklucza związek pomiędzy rozwiązaniem umowy o pracę, a przejściem na emeryturę.

W konsekwencji żądanie pozwu oddalono, o czym orzeczono w punkcie II.

O kosztach procesu wobec pozwanej Izby Skarbowej w S. Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, w oparciu o treść art. 98 k.p.c. oraz § 11 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 5 w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (Dz.U. z 2013, poz. 490), które przewidują stawkę kosztów zastępstwa procesowego na poziomie 75% od kwoty 2400 zł, co dało 1800 zł. Ustęp 1 pkt 2 literalnie dotyczy wynagrodzenia za pracę, trzeba jednak przyjąć jego odpowiednie zastosowanie na zasadzie § 5 rozporządzenia w przypadku roszczeń pieniężnych z tytułu m.in. odprawy rentowej lub emerytalnej, nagrody jubileuszowej, jako że jest to roszczenie najbardziej rodzajowo zbliżone do wynagrodzenia. Zgodnie z § 5 ww. rozporządzenia wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu wobec pozwanego Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. zapadło na podstawie art. 102 k.p.c., zgodnie z którym, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Powód, w momencie wnoszenia pozwu, nie był już pracownikiem, stąd jego niewiedza o zmianach prawnych i organizacyjnych co do byłego pracodawcy jest usprawiedliwiona. Z tego względu na zasadzie wyjątku odstąpiono od obciążania powoda kosztami postępowania wobec Pierwszego Urzędu Skarbowego w S..

W konsekwencji orzeczono jak w punkcie III.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć powodowi,
3. przedłożyć z apelacją lub za 21 dni.

1 sierpnia 2016 r.